

ZADEVA

ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR SLOVENIJE POZIVA SLOVENSKE OBČINE K DOBRI PRAKSI NAČRTOVANJA JAVNEGA ODPRTEGA PROSTORA

13. 12. 2024
V LJUBLJANI

Urejanje javnega odprtega prostora dobiva zaradi spreminjanja podnebja vedno večji pomen in številne slovenske občine zato vse bolj ambiciozno načrtujejo prenove in ozelenjevanje svojih parkov, igrišč, rekreacijskih površin, zelenic, ulic, trgov in drugih javnih površin. Pri tem smo na Zbornici ta arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS) zaznali, da se načrtovanju novih ureditev namenja premalo strokovne pozornosti, da se jih ureja in prenavlja brez ustrezne projektne dokumentacije. Pogosto se idejne rešitve za nove ureditve išče in razvija s študenti in tudi s prebivalci kar zbornica pozdravlja. Vendar pa je urejanje javnega odprtega prostora strokovno odgovorno delo, ki vse bolj pogosto zahteva sodelovanje interdisciplinarnih skupin strokovnjakov. Zato morajo biti idejni in izvedbeni načrti za ureditve javnega odprtega prostora izdelani strokovno kompetentno in skladno z občinskimi prostorskimi akti ter z zakonodajo in strokovnimi standardi.

V okviru ZAPS si želimo spodbuditi razvoj dobre prakse. Prispevati želimo k temu, da bo slovenska javnost razumela pomen strokovnega načrtovanja in urejanja odprtega prostora v naših naseljih za kakovost in varnost bivanja in okolja. Želimo si, da bi v tem okviru stroka lahko kar najbolj učinkovito prispevala k prilagajanju naselij na podnebne spremembe in zato s tem sporočilom začnemo predstavljati osnove dobre prakse urejanja javnega odprtega prostora.

Izdelavo projektne dokumentacije za ureditve javnega odprtega prostora v Sloveniji predvidevajo Gradbeni zakon, Pravilnik o projektni dokumentaciji in Uredba o razvrščanju objektov. Trgi, parki, igrišča, javni vrtovi in druge ureditve javnega odprtega prostora:

- manjši od **površine 100 m²**, spadajo med **enostavne objekte**, za katere ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja:

IDENT ŠT. ZA DDV
SI10754938
MAT. ŠT. 1913433

- veliki od **100 do 1000 m²** so po zahtevnosti uvrščeni med **nezahtevne objekte**, za katere je treba pridobiti gradbeno dovoljenje za nezahtevne objekte;
- **večji od 1000 m²** so uvrščani med **manj zahtevne objekte**, kar pomeni, da je zanje ob novogradnji treba pridobiti gradbeno dovoljenje, ob vzdrževalnih delih pa je treba v postopku **dokazati legalnost obstoječega objekta**;
- **večji od 5000 m²** pa so uvrščeni celo **med zahtevne objekte**.

ZAPS želi ob tem opozoriti na pomembnost in odgovornost vseh javnih investitorjev, da pri gradnji kakršnih koli objektov, vključno s tistimi v odprtem javnem prostoru, dosledno upoštevajo zakonodajo.

Odpri javni prostor, posebej pa zelene površine, so naša skupna dobrina, podvržena različnim pritiskom investitorjev ali bremenom vzdrževanja. Odgovornost za njihovo ustrezno skrbno ohranjanje in urejanje lahko kot lastniki, upravljavci in stroka prevzamemo le z doslednim upoštevanjem zakonodaje in hkrati z zavedanjem, da gre pri urejanju javnih odprtih, in še posebej zelenih, površin pogosto za reševanje zelo kompleksnih prostorskih in okoljevarstvenih problemov, ki jih lahko naslovi le ustrezen krog strokovnjakov. Ustvarjanje poplavne varnosti in podnebne varnosti lokalna skupnost lahko učinkovito naslovi prav s celovitim in strokovno kompetentnim načrtovanjem in urejanjem odprtega prostora.

Ob zgoraj predstavljenem zakonodajnem okviru pa želimo izpostaviti tudi pomen, potrebnost in **prednosti javnih natečajev** pri urbanističnem, arhitekturnem in krajinskoarhitekturnem načrtovanju kamor sodijo tudi ureditve javnega odprtega prostora.

Obveznost izvedbe javnega natečaja določa Zakon o javnem naročanju ZJN-3, lahko pa je njegova izvedba naložena tudi v izvedbenem prostorskem aktu. Skladno s 3. odstavkom 100. člena ZJN-3 je izvedba natečaja obvezna za javno naročilo storitve projektiranja novih objektov v javni rabi, kot jih določajo predpisi, ki urejajo graditev objektov med drugim za projektiranje objektov za šport, rekreacijo in druge objekte za prosti čas skladno z enotno klasifikacijo vrst objektov iz skupine 241, kot jih določa uredba, ki ureja klasifikacijo vrst objektov in objektov državnega pomena, če ocenjena investicijska vrednost presega 500.000 €.

Smernice za javno naročanje arhitekturnih in inženirskih storitev zaradi pomena izvedbe natečaja pri ustvarjanju kakovostnega prostora in gradnje priporočajo javnim naročnikom njegovo izvedbo tudi, kadar predvidena investicijska vrednost ne zavezuje k obvezni izvedbi natečaja.

Lepo vas pozdravljamo,

Pripravi(a):

Dr. Maja Simoneti
univ. dipl. inž. kraj. arh.
Po pooblastilu Matične
sekcije krajinskih arhitektov

Zbornica za arhitekturo
in prostor Slovenije:

Jernej Prijon
univ. dipl. inž. arh.
Predsednik

IDENT ŠT. ZA DDV
SI10754938
MAT. ŠT. 1913433

Poslano:

- Skupnost občin Slovenije
- spletna stran ZAPS
- mediji
- spis